

GEÇ EVLENME KAYGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

LATE MARRIAGE ANXIETY SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Ayşe KÜTÜKLÜOĞLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ayseturkkan.kutukluoglu@gmail.com, ORCID:

0009-0006-4326-8869

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; “Geç Evlenme Kaygısını” belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve ekonomik gelire sahip 223 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 21 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 25 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %60 ve iç tutarlık katsayısı .97’dir. Araştırma sonucunda geliştirilen Geç Evlenme Kaygısı Ölçeğinin Türkiye’de yaşayan insanların geç evlenme kaygısı düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Geç Evlenme Kaygısı, Geçerlik, Güvenirlik.*

ABSTRACT

The purpose of this study; To develop a valid and reliable measurement tool to determine "Late Marriage Anxiety". The sample of the research consists of 223 people living in Turkey with different ages, genders, education levels and economic incomes. As a data collection tool, an item pool of 21 items was created in line with the literature and validity and reliability studies of the scale were conducted. The data were analyzed through SPSS 25 program. Cronbach Alpha internal consistency reliability coefficient was used to evaluate reliability. Exploratory factor analysis was performed for the construct validity of the scale. The total variance explained by the scale is 60% and the internal consistency coefficient is .97. As a result of the research, it was determined that the Late Marriage Anxiety Scale developed was a valid and reliable measurement tool in determining the late marriage anxiety levels of people living in Turkey.

Key Words: Late Marriage Anxiety, *Validity, Reliability*

GİRİŞ

Evlilik kavramı, insanoğlunun varoluşundan beri hayatın bir parçası olmuştur. Zamanla toplum içindeki algısında ve uygulanmasında değişiklikler yaşanmış olsa da varlığını devam ettirmiştir. Bu değişikliklerin en dikkat çeken evlilik yaşının yükselmesidir. Evliliğin ertelenmesinin bazı kişiler üzerinde sosyal ve psikolojik etkileri olduğu ve bu etkinin onları kaygıya sürüklediği gözlemlenir. Geç evlenme ölçeği, özellikle toplumsal normların belirli bir yaşa kadar evlilik beklentisi oluşturduğu toplumlarda, kaygıların bireylerin yaşam kalitesine etkisini ölçmek için çalışılmıştır.

Bu çalışmamızda günümüzde sosyolojik değişimler neticesinde, geçmişe nazaran daha geç evlenmenin insanlar üzerindeki algısı incelenmiştir. Bu araştırmanın amacı, Geç Evlenme Kaygısı Ölçeğini geliştirmek, bunun yanında ise geçerliğini ve güvenilirliğini incelemektir.

YÖNTEM

• Çalışma Grubu

Araştırma 18 yaş ve üzerinde olan 170'i kadın 53'ü erkek 223 katılımcı üzerinde yürütülmüştür. Katılımcıların 7'si ilkokul, 27'si lise, 143'ü lisans, 46'sı lisansüstü eğitim durumuna sahip olduğunu, 27'si düşük gelirli, 181'i orta gelirli ve 15'i ise yüksek gelire sahip olduğunu belirtmiştir.

• Madde Havuzu

Geç Evlenme Kaygısını ölçmek üzere 21 maddelik bir madde havuzu hazırlanmıştır. Bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik, geç evlenme kaygısının davranış, tutum ve duygular üzerindeki etkisini ölçmesi açılarından incelenip 21 maddelik uygulama formu elde edilmiştir.

- **Ölçme Aracı**

Geç Evlenme Kaygısı Ölçeği 1 “Hiç katılmıyorum” ve 5 “Tamamen katılıyorum” şeklinde 5’li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır. Yüksek puanlar, Geç Evlenme Kaygısının yüksek olduğunu ifade etmektedir.

- **İşlem**

Geç Evlenme Kaygısı Ölçeğinin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Geç Evlenme Kaygısı Ölçeğinin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenirliği ise Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenirlik analizleri SPSS 25 paket programı ile yapılmıştır.

BULGULAR

- **Madde Analizi ve Güvenirlik**

Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının .53 ile .85 arasında sıralandığı bulunmuştur. Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ise .97 olarak bulunmuştur. Bulgular Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Geç Evlenme Kaygısı Ölçeği Madde-Toplam Korelasyon Katsayıları

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
m1	56,1637	335,364	,814	,963
m2	56,1903	338,893	,774	,963
m3.	55,9204	341,247	,734	,964
m4	56,3097	336,944	,783	,963
m5	56,2788	338,166	,741	,963
m6	56,2301	336,640	,804	,963
m7	56,3319	335,645	,822	,963
m8	56,2655	336,151	,820	,963
m9	56,0133	335,000	,808	,963
m10	56,1637	333,898	,830	,962

m11	56,1903	334,253	,846	,962
m12	55,6814	340,156	,737	,964
m13	56,4558	341,200	,728	,964
m14	56,5708	340,335	,768	,963
m15	56,9602	346,225	,728	,964
m16	56,6637	342,713	,765	,963
m17	57,0752	351,305	,640	,965
m18	56,2743	341,889	,737	,964
m19	55,5575	343,448	,660	,964
m20	55,5841	351,942	,486	,966
m21	55,8274	348,863	,531	,966

- **Yapı Geçerliği**

Geç Evlenme Kaygısı Ölçeği 'nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %60'ını açıklayan, öz-değeri 12.53 olan, tek boyutlu, faktör yükleri .50 ile .87 arasında sıralanan ve 21 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .95 olarak bulunmuştur. Bulgular Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Geç Evlenme Kaygısı Ölçeği Faktör Yükleri

Component Matrix^a

	Component 1
m1	,840
m2	,801
m3	,759
m4	,810
m5	,769
m6	,828

m7	,848
m8	,842
m9	,831
m10	,856
m11	,871
m12	,761
m13	,760
m14	,799
m15	,764
m16	,796
m17	,678
m18	,765
m19	,673
m20	,503
m21	,550

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre ölçeğin yeterli düzeyde geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu bulunmuştur. Madde-toplam korelasyonunun yorumlanmasında .30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği (Büyüköztürk, 2004) dikkate alındığında, ölçeğin madde toplam korelasyon katsayılarının .53 ile .85 arasında sıralanması madde toplam korelasyon katsayılarının yeterli olduğunu göstermektedir. Tezbaşaran (1996), araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için ön görülen güvenilirlik düzeyinin .70 olduğunu söylemiştir. Buna göre, ölçeğe ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısının .97 ile yeterli olduğu görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak Geç Evlenme Kaygısı Ölçeğinin psikoloji, aile danışmanlığı, sosyoloji vb. disiplinlerde kullanılacak, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

Büyüköztürk, Ő. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Tezbaşaran, A. A. (1996). *Likert tipi ölçek geliřtirme kılavuzu*. Türk Psikologlar Derneęi.